ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता पद पाठः (वाक्य सहित)

चतुर्थकाण्डे षष्ठः प्रवनः

Notes:

- 1. Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.
- 2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

Version Notes:

This is now the current Version 2.0 dated June 30, 2024.

- 1. This replaces the earlier version 1.1 dated June 30, 2022.
- 2. This version has been updated with the errors found and reported till June15, 2024.
- 3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.
- 4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id "vedavms@gmail.com"

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0 dated 31st January 2019
2nd	Version Number	0.0 dated 31st August 2019
3rd	Version Number	1.0 dated 31st January 2021
4th	Version Number	1.1 dated 30th June 2022

Table of Contents

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे चतुर्थं काण्डं 4

4.6 चतुर्थकाण्डे षष्ठः प्रश्नः - परिषेचन-संस्काराभिधानं ... 4

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः , हरिः ओं

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे चतुर्थं काण्डं

4.6 चतुर्थकाण्डे षष्ठः प्रश्नः-परिषेचन-संस्काराभिधानं TS 4.6.1.1

अञ्मन्नूर्जं पर्वते शिश्रियाणां वाते पर्जन्ये वरुणस्य शुष्मे ।
अद्भ्य ओषधीभ्यो वनस्पतिभ्योऽधि संभृतां तां न इषमूर्जं
धत्त मरुतः स्प्राणाः ॥
अञ्म अस्ते क्षुद्रमुं ते शुगृच्छतु यं द्विष्मः ॥
समुद्रस्य त्वाऽ*वाकया उन्ने परि व्ययामिस ।
पावको अस्मभ्यण् शिवो भव ॥
हिमस्य त्वा ज्रायुणा उन्ने परि व्ययामिस ।
पावको अस्मभ्यण् शिवो भव ॥
उप – [] 1

TS 4.6.1.1 - Padam

अञ्मन्न् । ऊर्जम् । पर्वते । शिश्रियाणाम् । वाते । पर्जन्ये । वरुणस्य । ्राष्मे ॥ अद्भ्य इत्यत् – भ्यः । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । वनस्पतिभ्य इति वनस्पति – भ्यः । अधीति । संभृतामिति सं – भृताम् । ताम् । नः । इषम् । ऊर्जम् । धत्त । मरुतः । संंचरराणा इति सं – रराणाः ॥ अञ्मन्न् । ते । क्षुत् । अमुम् । ते । शुक् । ऋच्छतु । यम् । द्विष्मः ॥ समुद्रस्य । त्वा । अवाकया । अग्ने । परीति । व्ययामसि ॥ पावकः । अस्मभ्यमित्यस्म – भ्यम् । शिवः । भव ॥ हिमस्य । त्वा । जरायुणा । अग्ने । परीति । व्ययामसि ॥ पावकः । अस्मभ्यमित्यस्म – भ्यम् । शिवः । भव ॥ उपेति । **1 (50)**

TS 4.6.1.2

-ज्मन्नुपं वेतसेऽवत्तरं नदीष्वा ।

।
अग्ने पित्तमपामसि ॥
।
मण्डूिक ताभिरा गिह सेमं नो यूज्ञं ।

TS 4.6.1.2 - Padam

जमन्न् । उपेति । वेतसे । अवत्तरमित्यवत् – तरम् । नदीषु । आ ॥
अग्ने । पित्तम् । अपाम् । असि ॥ मण्डूकि । ताभिः । एति । गृहि ।
सा । इमम् । नः । यज्ञम् ॥ पावकवर्णमिति पावक – वर्णम् ।
शिवम् । कृधि ॥ पावके । एति । चितयन्त्या । कृपा ॥ क्षामन्न् ।
रुरुचे । उषसः । न । भानुना ॥ तूर्वन्न् । न । यामन्न् । एतशस्य ।
नु । रणे । एति । यः । घृणे ॥ न । ततृषाणः । अजरः ॥ अग्ने ।
पावक । रोचिषा । मन्द्रया । देव । जिह्नया ॥ एति । देवान् । 2 (50)

```
TS 4.6.1.3
विक्ष यिक्ष च॥
स नः पावक दीदिवो ऽग्ने देवा ॶ इहाऽऽ वह ।
उप यज्ञ ए हविश्च नः ॥
अपामिदं न्ययन ए समुद्रस्य निवेशनं ।
अन्यं ते अस्मत् तपन्तु हेतयः पावको अस्मभ्य 🗸 शिवो भव ॥
। ।
नमस्ते हरसे शोचिषे नमस्ते अस्त्वर्चिषे ।
अन्यं ते अस्मत् तपन्तु हेतयः पावको अस्मभ्य 🗸 शिवो भव ॥
न्षदे वड - [] 3
TS 4.6.1.3 - Padam
वक्षि । यक्षि । च ॥ सः । नः । पावक । दीदिवः । अग्ने । देवान् ।
इह। एति। वह॥ उपेति। यज्ञम्। हविः। च। नः॥ अपाम्।
इदम् । न्ययनमिति नि – अयनम् । समुद्रस्य । निवेशनमिति
नि – वेशनम् ॥ अन्यम् । ते । अस्मत् । तपन्तु । हेतयः ।
```

पावकः । अस्मभ्यमित्यस्म – भ्यम् । शिवः । भव ॥ नमः । ते ।

हरसे। शोचिषे। नमः। ते। अस्तु। अर्चिषे॥ अन्यम्। ते।
अस्मत्। तपन्तु। हेतयः। पावकः। अस्मभ्यमित्यस्म – भ्यम्।
शिवः। भव॥ नृषद् इति नृ – सदे। वट्। 3 (50)

TS 4.6.1.4

-फ्सुषदे वड वनसदे वड बर्.हिषदे वट्थ् सुवर्विदे वट्॥
ये देवा देवानां यज्ञिया यज्ञियानाण् संवथ् सरीणमुप भागमासते।
अहुतादो हिवषो यज्ञे अस्मिन्थ् स्वयं जुहुद्ध्वं मधुनो घृतस्य॥
ये देवा देवेष्वधि देवत्वमायन् ये ब्रह्मणः पुर एतारो अस्य।
येभ्यो नर्ते पवते धाम किं चन न ते दिवो न पृथिव्या अधि स्नुषु॥

प्राणदा - [] 4

TS 4.6.1.4 - Padam

अफ्सुषद इत्यफ्सु – सदे । वट् । वनसद इति वन – सदे । वट् । बर्.हिषद इति बर्.हि – सदे । वट् । सुवर्विद इति सुवः – विदे । वट् ॥ ये । देवाः । देवानाम् । यज्ञियाः । यज्ञियानाम् । साँवथ्सरीणमिति सां – वथ्सरीणम् । उपेति । भागम् । आसते ॥ अहुताद इत्यहुत – अदः । हविषः । यज्ञे । अस्मिन्न् । स्वयम् ।

जुहुद्ध्वम् । मधुनः । घृतस्य ॥ ये । देवाः । देवेषु । अधीति । देवत्वमिति देव – त्वम् । आयन्न् । ये । ब्रह्मणः । पुरएतार इति पुरः – एतारः । अस्य ॥ येभ्यः । न । ऋते । पवते । धाम । किम् । चन । न । ते । दिवः । न । पृथिव्याः । अधीति । स्नुषु ॥ प्राणदा इति प्राण – दाः । 4 (50) TS 4.6.1.5 । । । । अपानदा व्यानदाश्चक्षुर्दा वर्चोदा वरिवोदाः । अन्यं ते अस्मत् तपन्तु हेतयः पावको अस्मभ्य 🗸 शिवो भव ॥ अग्निस्तिग्मेन शोचिषा यण्सद्विश्वं न्यत्रिणं । अग्निर्नो वर्सते रयिं॥ सैना ऽनीकेन सुविदत्रो अस्मे यष्टा देवा ् आयजिष्ठः स्वस्ति । ा । । । । अदब्धो गोपा उत नः परस्पा अग्ने द्युमदुत रेवद्–दिदीहि ॥ 5 TS 4.6.1.5 - Padam अपानदा इत्यपान – दाः । व्यानदा इति व्यान – दाः । चक्षुर्दा इति चक्षुः-दाः । वर्चोदा इति वर्चः-दाः । वरिवोदा इति वरिवः-दाः ॥

```
अन्यम् । ते । अस्मत् । तपन्तु । हेतयः । पावकः ।
अस्मभ्यमित्यस्म – भ्यम् । शिवः । भव ॥ अग्निः । तिग्मेन ।
ा । ॥ । ॥ ।
शोचिषा । यण्सत् । विश्वम् । नीति । अत्रिणम् ॥ अग्निः । नः ।
व ्सते । रियम् ॥ सः । एना । अनीकेन । सुविदत्र इति
सु-विदन्नः । अस्मे इति । यष्टा । देवान् । आयजिष्ठ इत्या-यजिष्ठः ।
स्वस्ति ॥ अदब्धः । गोपा इति गो – पाः । उत । नः ।
परस्पा इति परः – पाः । अग्ने । द्युमदिति द्यु – मत् । उत । रेवत् ।
दिदीहि ॥ 5 (44)
(उप-देवान्-वट्-प्राणदा-श्रतुश्चत्वारिङ्शच्च) (A1)
TS 4.6.2.1
य इमा विश्वा भुवनानि जुह्नदृषिर्.होता निषसादा पिता नः।
स आशिषा द्रविणमिच्छमानः परमच्छदो वर आ विवेश ॥
विश्वकर्मा मनसा यद्विहाया धाता विधाता परमोत सन्दृक् ।
तेषामिष्टानि समिषा मदन्ति यत्र सप्तर्.षीन् पर एकमाहुः ॥
यो नः पिता जनिता यो विधाता यो नः सतो अभ्या सज्जजान । 6
```

TS 4.6.2.1 - Padam

यः । इमा । विश्वा । भुवनानि । जुह्नत् । ऋषिः । होता । निषसादेति

नि – ससाद । पिता । नः ॥ सः । आशिषेत्या – शिषा । द्रविणम् ।
इच्छमानः । परमच्छद् इति परम – छदः । वरे । एति । विवेश ॥
विश्वकर्मेति विश्व-कर्मा । मनसा । यत् । विहाया इति वि-हायाः ।
धाता । विधातेति वि – धाता । परमा । उत । सन्दृगिति सं-दृक् ॥

या । इष्टानि । समिति । इषा । मदन्ति । यत्र । सप्तर् षीनिति

सप्त-ऋषीन् । परः । एकम् । आहुः ॥ यः । नः । पिता । जनिता ।
यः । विधातेति वि – धाता । यः । नः । स्तः । अभि । एति ।
सत् । जजान ॥ 6 (50)

TS 4.6.2.2

यो देवानां नामधा एक एव त्र संप्रञ्ञं भुवना यन्त्यन्या ॥
त आ ऽयजन्त द्रविण् स-मस्मा ऋषयः पूर्वे जिर्तारो न भूना ।
असूर्ता सूर्ता रजसो विमाने ये भूतानि समकृण्वित्रमानि ॥
न तं विदाथ य इदं जजानान्यद् युष्माकमन्तरं भवाति ।

नीहारेण प्रावृता जल्प्या चासुतृप उक्थशास-श्चरन्ति ॥ --- परो दिवा पर एना - [] 7

TS 4.6.2.2 - Padam

दिवा । परः । एना । 7 (50)

TS 4.6.2.3

पृथिव्या परो देवेभि-रस्रेर्गृहा यत्।

क्र स्विद्-गर्भं प्रथमं दद्ध्र आपो यत्र देवाः समगच्छन्त विश्वे॥

तिमिद्-गर्भं प्रथमं दद्ध्र आपो यत्र देवाः समगच्छन्त विश्वे।

TS 4.6.2.3 - Padam

पृथिव्या । परः । देवेभिः । असुरैः । गुहाँ । यत् ॥ कम् । स्वित् ।
गर्भम् । प्रथमम् । दद्ध्रे । आपः । यत्र । देवाः । समगच्छन्तेति
सं – अगच्छन्त । विश्वे ॥ तम् । इत् । गर्भम् । प्रथमम् । दद्ध्रे ।
आपः । यत्र । देवाः । समगच्छन्तेति सं – अगच्छन्त । विश्वे ॥
अजस्य । नाभौ । अधीति । एकम् । अर्पितम् । यस्मिन्न् । इदम् ।
विश्वम् । भुवनम् । अधीति । श्रितम् ॥ विश्वकर्मेति विश्व – कर्मा ।
हि । अजिनष्ट । देवः । आत् । इत् । गन्धर्वः । अभवत् । द्वितीयः ॥
नृतीयः । पिता । जिनता । ओषधीनाम् । 8 (50)

TS 4.6.2.4

-मपां गर्भ व्यदधात् पुरुत्रा ॥
- । । । ।
- । । ।
- चक्षुषः पिता मनसा हि धीरो घृतमेने अजनुन्नन्नमाने ।

यदेदन्ता अददृ एहन्त पूर्व आदिद् द्यावापृथिवी अप्रथेतां ॥
विश्वतश्रक्षु – रुत विश्वतो मुखो विश्वतो हस्त उत विश्वतस्पात् ।
सं बाहुभ्यां नमित सं पत्रत्रैर् द्यावापृथिवी जनयन् देव एकः ॥
कि स्विदासी – दथिष्ठान – मारंभणं कतमथ् स्वित् किमासीत् ।

यदी भूमिं जनयन् – [] 9

TS 4.6.2.4 - Padam

अपाम् । गर्भम् । वीति । अद्धात् । पुरुत्रेति पुरु – त्रा ॥ चक्षुषः ।

पिता । मनसा । हि । धीरः । घृतम् । एने इति । अजनत् ।

नन्नमाने इति ॥ यदा । इत् । अन्ताः । अददृश्हन्त । पूर्वे ।

आत् । इत् । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । अप्रथेताम् ॥

विश्वतश्चक्षुरिति विश्वतः – चक्षुः । उत् । विश्वतोमुख इति

विश्वतः – मुखः । विश्वतोहस्त इति विश्वतः – हस्तः । उत् ।

विश्वतस्पादिति विश्वतः –पात् ॥ समिति । बाहुभ्यामिति बाहु –भ्याम् ।

नमति । समिति । पत्रैः । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी ।

जनयन्न् । देवः । एकः ॥ किम् । स्वित् । आसीत् ।

www.vedavms.in

अधिष्ठानिमत्यिधि – स्थानम् । आरंभणमित्या – रंभणम् । कतमत् । – – – । – ॥ । स्वित् । किम् । आसीत् ॥ यदि । भूमिम् । जनयन्न् । **9 (50)**

TS 4.6.2.5

विश्वकर्मा वि द्यामौर्णीन् महिना विश्वचक्षाः ॥

कि एस्वद् – वनं क उ स वृक्ष आसीद् – यतो द्यावापृथिवी निष्टतक्षुः ।

मनीषिणो मनसा पृच्छतेदु तद्यदद्ध्यतिष्ठद् भवनानि धारयन्न् ॥

या ते धामानि परमाणि या ऽवमा या मद्ध्यमा विश्वकर्मन्नुतेमा ।

शिक्षा सिखिभ्यो हिविषि स्वधावः स्वयं यजस्व तनुवं जुषाणः ॥

वाचस्पतिं विश्वकर्माणमृतये – [] 10

TS 4.6.2.5 - Padam

विश्वकर्मेति विश्व – कर्मा । वीति । द्याम् । और्णोत् । महिना । विश्वचक्षा इति विश्व – चक्षाः ॥ किम् । स्वित् । वनम् । कः । उ । सः । वृक्षः । आसीत् । यतः । द्यावापृथिवी इति । द्यावा – पृथिवी । निष्टतक्षुरिति निः – ततक्षुः ॥ मनीषिणः । मनसा । पृच्छत । इत् । उ । तत् । यत् ।

```
अद्ध्यतिष्ठदित्यधि – अतिष्ठत् । भुवनानि । धारयन्न् ॥ या । ते ।
धामानि । परमाणि । या । अवमा । या । मद्ध्यमा ।
विश्वकर्मन्निति विश्व – कर्मन्न् । उत । इमा ॥ शिक्षं ।
सिखिभ्य इति सिखि – भ्यः । हिविषि । स्वधाव इति स्वधा – वः ।
। ।
स्वयम् । यजस्व । तनुवम् । जुषाणः ॥ वाचः । पतिम् ।
विश्वकर्माणमिति विश्व – कर्माणम् । ऊतये । 10 (50)
TS 4.6.2.6
मनोयुजं वाजे अद्या हुवेम ।
स नो नेदिष्ठा हवनानि जोषते विश्वशंभू - रवसे साधुकर्मा॥
विश्वकर्मन्. हविषा वावृधानः स्वयं यजस्व तनुवं जुषाणः ।
। । । । । । ।
मुह्यन्त्वन्ये अभितः सपता इहास्माकं मघवा सूरिरस्तु ॥
।
विश्वकर्मन्. हविषा वर्द्धनेन त्रातारमिन्द्र–मकृणोरवद्ध्यं ।
तस्मै विशः समनमन्त पूर्वीरयमुग्रो विहव्यो यथा उसत् ॥
समुद्राय वयुनाय सिन्धूनां पतये नमः ()।
```

नदीना ए सर्वासां पित्रे जुहुता विश्वकर्मणे - - - । विश्वा ऽहा ऽमर्त्य ए हिवः ॥ 11

TS 4.6.2.6 - Padam

मनोयुजमिति मनः — युजम् । वाजे । अद्य । हुवेम ॥ सः । नः । नेदिष्ठा । हवनानि । जोषते । विश्वशंभूरिति विश्व – शंभूः । अवसे । साधुकर्मेति साधु – कर्मा ॥ विश्वकर्मन्निति विश्व–कर्मन्न् । हविषा । वावृधानः । स्वयम् । यजस्व । तनुवम् । जुषाणः ॥ मुह्यन्तु । —— । ॥ ॥ । अन्ये । अभितः । सपत्नाः । इह । अस्माकम् । मघवेति मघ — वा । स्रिः । अस्तु ॥ विश्वकर्मन्निति विश्व – कर्मन्न् । हविषा । । ॥ ॥ वर्द्धनेन । त्रातारम् । इन्द्रम् । अकृणोः । अवद्ध्यम् ॥ तस्मै । विशः । समिति । अनमन्त । पूर्वीः । अयम् । उग्रः । विहव्य इति । ॥ । । । । । । । । वयुनाय । सिन्धूनाम् । पतये । नमः () ॥ नदीनाम् । सर्वासाम् । पित्रे । जुहुत ।

विश्वकर्मण इति विश्व – कर्मणे । विश्वा । अहा । अमर्त्यम् ।

हिविः ॥ 11 (59)

(जजानै – नौ – षधीनां – भूमिं जनयं – न्नूतये – नमो – नवं
च) (A2)

TS 4.6.3.1

उदेनमुत्तरां नयाग्ने घृतेनाऽऽहुत ।

गयस्पोषेण स्र् सृज प्रजया च धनेन च ॥
इन्द्रेमं प्रतरां कृधि सजाताना—मसद्—वशी ।
समेनं वर्चसा सृज देवेभ्यो भागधा असत् ॥
यस्य कुर्मो हिवर्गृहे तमग्ने वर्द्धया त्वं ।
तस्मै देवा अधि ब्रवन्नयं च ब्रह्मणस्पतिः ॥
उदु त्वा विश्वे देवा — [] 12

TS 4.6.3.1 - Padam

```
कृधि । सजातानामिति स – जातानाम् । असत् । वशी ॥ समिति ।
एनम् । वर्चसा । सृज । देवेभ्यः । भागधा इति भाग – धाः ।
असत् ॥ यस्य । कुर्मः । हविः । गृहे । तम् । अग्ने । वर्द्धय ।
त्वम् ॥ तस्मै । देवाः । अधीति । ब्रवन्न् । अयम् । च । ब्रह्मणः ।
पतिः ॥ उदिति । उ । त्वा । विश्वे । देवाः । 12 (50)
TS 4.6.3.2
अग्ने भरन्तु चित्तिभिः।
स नो भव शिवतमः सुप्रतीको विभावसुः ॥
पञ्च दिशो दैवीर्यज्ञमवन्तु देवीरपामतिं दुर्मतिं बाधमानाः ।
रायस्पोषे यज्ञपति-माभजन्तीः ॥
रायस्पोषे अधि यज्ञो अस्थाथ् समिन्धे अग्नावधि मामहानः ।
उक्थपत्र ईड्यो गृभीतस्तप्तं घमं परिगृह्यायजन्त ॥
ा । ।
ऊर्जा यद्-यज्ञमशमन्त देवा दैव्याय धर्त्रे जोष्ट्रे ।
देवश्रीः श्रीमणाः शतपयाः – [] 13
```

TS 4.6.3.2 - Padam

अग्ने । भरन्तु । चित्तिभिरिति चित्ति – भिः ॥ सः । नः । भव । शिवतम इति शिव – तमः । सुप्रतीक इति सु – प्रतीकः । विभावसुरिति विभा – वसुः ॥ पञ्च । दिशः । दैवीः । यज्ञम् । अवन्तु । देवीः । अपेति । अमितम् । दुर्मतिमिति दुः – मितम् । बाधमानाः ॥ रायः । पोषे । यज्ञपतिमिति यज्ञ – पतिम् । ा । । आभजन्तीरित्या – भजन्तीः ॥ रायः । पोषे । अधीति । यज्ञः । अस्थात् । समिद्ध इति सं – इद्धे । अग्नौ । अधीति । मामहानः ॥ उक्थपत्र इत्युक्थ – पत्रः । ईड्यः । गृभीतः । तप्तम् । घर्मम् । परिगृह्येति परि-गृह्यं । अयजन्त ॥ ऊर्जा । यत् । यज्ञम् । अशमन्त । देवाः । दैव्याय । धर्त्रे । जोष्ट्रे ॥ देवश्रीरिति देव – श्रीः । श्रीमणा इति श्री – मनाः । शतपया इति शत – पयाः । 13 (50) TS 4.6.3.3 परिगृह्य देवा यज्ञमायन् ॥ मूर्यरिक्मर्.हरिकेशः पुरस्ताथ् सविता ज्योतिरुदयाण् अजस्रं । तस्य पूषा प्रसवं याति देवः संपञ्यन् विश्वा भुवनानि गोपाः ॥

देवा देवेभ्यो अद्ध्वर्यन्तो अस्थुर्वीत ए शिमित्रे शिमिता यजद्ध्यै।

तुरीयो यज्ञो यत्र हव्यमेति ततः पावका आशिषो नो जुषन्तां॥
विमान एष दिवो मद्ध्य आस्त आपप्रिवान् रोदसी अन्तरिक्षं।

स विश्वाचीरभि – [] 14

TS 4.6.3.3 - Padam

परिगृह्येति परि – गृह्यं । देवाः । यज्ञम् । आयन्न् ॥ सूर्यरिभिरिति मूर्य – रिंमः । हरिकेश इति हरि – केशः । पुरस्तात् । सविता । ज्योतिः । उदिति । अयान् । अजस्मम् ॥ तस्य । पूषा । प्रसवमिति प्र – सवम् । याति । देवः । संपञ्यन्निति सं – पञ्यन् । विश्वा । भुवनानि । गोपा इति गो – पाः ॥ देवाः । देवेभ्यः । अद्ध्वर्यन्तः । अस्थुः । वीतम् । शमित्रे । शमिता । यजद्ध्यै ॥ तुरीयः । यज्ञः । पत्र । हव्यम् । <mark>एति</mark> । ततः । पावकाः । आशिष इत्या–शिषः । नः । जुषन्ताम् ॥ विमान इति वि–मानः । एषः । दिवः । मद्ध्ये । आस्ते । आपप्रिवानित्या – पप्रिवान् । रोदसी इति । अन्तरिक्षम् ॥ सः । विश्वाचीः । अभीति । 14 (50)

```
चष्टे घृताचीरन्तरा पूर्वमपरं च केतुं ॥
उक्षा समुद्रो अरुणः सुपर्णः पूर्वस्य योनिं पितुरा विवेश ।
मद्ध्ये दिवो निहितः पृठिञरञ्मा वि चक्रमे रजसः पात्यन्तौ ॥
इन्द्रं विश्वा अवीवृधन्थ् समुद्रव्यचसं गिरः ।
रथीतम् रथीनां वाजाना ए सत्पतिं पतिं ॥
सुम्नहूर्यज्ञो देवा एं आ च वक्षद् - यक्षदिग्निर्देवो देवा एं आ च वक्षत् ॥
वाजस्य () मा प्रसवेनोद्ग्राभेणो-दग्रभीत्।
अथा सपत्ना एं इन्द्रों में निग्राभेणाधरा एं अकः ॥
उद्ग्राभं च निग्राभं च ब्रह्म देवा अवीव्धन्न ।
अथा सपतानिन्द्राग्नी मे विषूचीनान् व्यस्यतां ॥ 15
TS 4.6.3.4 - Padam
चष्टे । घृताचीः । अन्तरा । पूर्वम् । अपरम् । च । केतुम् ॥ उक्षा ।
समुद्रः । अरुणः । सुपर्ण इति सु – पर्णः । पूर्वस्य । योनिम् ।
पितुः । एति । विवेश ॥ मद्ध्ये । दिवः । निहित इति नि – हितः ।
```

```
। । । ।
पुश्चिः । अञ्गा । वीति । चक्रमे । रजसः । पाति । अन्तौ ॥
गिरः ॥ रथीतममिति रथि – तमम् । रथीनाम् । वाजानाम् ।
सत्पतिमिति सत् – पतिम् । पतिम् ॥ सुम्नहूरिति सुम्न – हूः ।
यज्ञः । देवान् । एति । च । वक्षत् । यक्षत् । अग्निः । देवः । देवान् ।
एति । च । वक्षत् ॥ वाजस्य ( ) । मा । प्रसवेनेति प्र – सवेन ।
उद्ग्राभेणेत्युत् – ग्राभेण । उदिति । अग्रभीत् ॥ अथ । सपत्नान् ।
इन्द्रः । मे । निग्राभेणेति नि – ग्राभेण । अधरान् । अकः ॥
उद्ग्राभमित्युत् – ग्राभम् । च । निग्राभमितिं नि – ग्राभम् । च ।
ब्रह्म । देवाः । अवीवृधन् ॥ अथं । सपतान् । इन्द्राग्नी
इतीन्द्र – अग्नी । मे । विषूचीनान् । वीति । अस्यताम् ॥ 15 (76)
(देवाः – शतपया – अभि – वाजस्य – षड्विण्शतिश्च ) (A3)
TS 4.6.4.1
आशुः शिशानो वृषभो न युद्ध्मो घनाघनः क्षोभण-श्रर्.षणीनां।
संक्रन्दनोऽनिमिष एकवीरः शत्र सेना अजयथ् साकमिन्द्रः॥
```

संक्रन्दनेनानिमिषेण जिष्णुना युत्कारेण दुश्चवनेन धृष्णुना ।

तिदन्द्रेण जयत तथ् सहद्ध्वं युधो नर इषुहस्तेन वृष्णा ॥

स इषुहस्तैः स निषंगिभिर्वशी स्र स्रष्टा स युध इन्द्रो गणेन ।

स्र्षृष्टिजिथ् सोमपा बाहुशर्द्ध्यूर्द्ध्वधन्वा प्रतिहिताभि–रस्ता ॥

बृहस्पते परि दीया– [] 16

TS 4.6.4.1 - Padam

```
सर्सृष्टजिदिति सर्सृष्ट - जित् । सोमपा इति सोम - पाः ।
बाहुशर्खीते बाहु – शर्खी । ऊर्द्ध्वधन्वेत्यूर्द्ध्व – धन्वा ।
प्रतिहिताभिरिति प्रति – हिताभिः । अस्ता ॥ बृहस्पते । परीति ।
दीय । 16 (50)
TS 4.6.4.2
रथेन रक्षोहा ऽमित्राण् अपबाधमानः ।
प्रभञ्जन्थ् सेनाः प्रमृणो युधा जयन्नस्माक-मेद्ध्यविता रथानां ॥
गोत्रभिदं गोविदं वजबाहुं जयन्तमज्म प्रमृणन्त-मोजसा।
इम्ं सजाता अनु-वीरयद्ध्व-मिन्द्रण् सखायो ऽनु सण् रभद्ध्वं ॥
बलविज्ञायः-स्थिवरः प्रवीरः सहस्वान्. वाजी सहमान उग्रः ।
अभिवीरो अभिसत्वा सहोजा जैत्रमिन्द्र रथमा तिष्ठ गोवित् ॥
अभि गोत्राणि सहसा गाहमानो ऽदायो- [ ] 17
TS 4.6.4.2 - Padam
रथेन । रक्षोहेति रक्षः – हा । अमित्रान् । अपबाधमान
इत्यप – बाधमानः ॥ प्रभञ्जन्निति प्र – भञ्जन्न् । सेनाः ।
```

प्रमृण इति प्र – मृणः । युधा । जयन्न् । अस्माकम् । एधि । अविता। रथानाम्॥ गोत्रभिदमिति गोत्र – भिदम्। गोविदमिति गो – विदम् । वज्रबाहुमिति वज्र – बाहुम् । जयन्तम् । अज्म । प्रमृणन्तमिति प्र – मृणन्तम् । ओजसा ॥ इमम् । सजाता इति स – जाताः । अन्विति । वीरयद्ध्वम् । इन्द्रम् । सखायः । अनु । समिति । रभद्ध्वम् ॥ बलविज्ञाय इति बल – विज्ञायः । स्थविरः । प्रवीर इति प्र – वीरः । सहस्वान् । वाजी । सहमानः । उग्रः ॥ अभिवीर इत्यभि – वीरः । अभिसत्वेत्यभि – सत्वा । । ॥ । सहोजा इति सहः – जाः । जैत्रम् । इन्द्र । स्थम् । एति । तिष्ठ । गोविदिति गो – वित् ॥ अभीति । गोत्राणि । सहसा । गाहमानः । अदाय: । 17 (50) TS 4.6.4.3 वीरः शतमन्युरिन्द्रः । दुश्चवनः पृतनाषाडयुद्ध्यो-स्माक ए सेना अवतु प्र युथ्सु ॥ इन्द्रं आसां-नेता बृहस्पतिर् दक्षिणा यज्ञः पुर एतु सोमः ।

देवसेनाना-मभिभञ्जतीनां जयन्तीनां मरुतो यन्त्वग्रे ॥ इन्द्रस्य वृष्णो वरुणस्य राज्ञ आदित्यानां मरुता ए शर्ख उग्रं। महामनसां भ्वनच्यवानां घोषो देवानां जयता मुदस्थात् ॥ अस्माक-मिन्द्रः समृतेषु ध्वजेष्वस्माकं या इषवस्ता जयन्तु । 18 TS 4.6.4.3 - Padam वीरः । शतमन्युरिति शत – मन्युः । इन्द्रः ॥ दुश्यवन इति दुः-च्यवनः । पृतनाषाट् । अयुद्ध्यः । अस्माकंम् । सेनाः । अवतु । प्रेति । युथ्स्वितं युत् – सु ॥ इन्द्रः । आसाम् । नेता । बृहस्पतिः । दक्षिणा । यज्ञः । पुरः । एतु । सोमः ॥ देवसेनानामिति देव - सेनानाम्। अभिभञ्जतीनामित्यभि – भञ्जतीनाम् । जयन्तीनाम् । मरुतः । यन्तु । अग्रे ॥ इन्द्रस्य । वृष्णः । वरुणस्य । राज्ञः । आदित्यानाम् । मरुताम् । शर्द्धः । उग्रम् ॥ महामनसामिति महा – मनसाम् । भुवनच्यवानामिति भुवन – च्यवानाम् । घोषः । – – – – – – देवानाम् । जयताम् । उदिति । अस्थात् ॥ अस्माकम् । इन्द्रः ।

समृतेष्विति सं – ऋतेषु । ध्वजेषु । अस्माकम् । याः । इषवः ।

ता: । जयन्तु ॥ 18 (50)

TS 4.6.4.4

अस्माकं वीरा उत्तरे भवन्त्वस्मानु देवा अवता हवेषु ॥

उद्धर्षय मघवन्ना-युधान्युथ्सत्वनां मामकानां महा एसि ।

उद्घर्ष्म वाजिनां वाजिनान्युद्-रथानां जयतामेतु घोषः ॥

उप प्रेत जयता नरःस्थिरा वः सन्तु बाहवः ।

इन्द्रो वः र्श्म यच्छत्वनाधृष्या यथा ऽसथ ॥

अवसृष्टा परा पत राख्ये ब्रह्मस्र्रिता ।

गच्छामित्रान् प्र- [] 19

TS 4.6.4.4 - Padam

अस्माकम् । वीराः । उत्तर् इत्युत् – तरे । भवन्तु । अस्मान् । उ । देवाः । अवत । हवेषु ॥ उदिति । हर्ष्य । मघवन्निति मघ – वन्न् । आयुधानि । उदिति । सत्वनाम् । मामकानाम् । महार््सि ॥ उदिति । वृत्रहन्निति वृत्र–हन्न् । वाजिनाम् । वाजिनानि । उदिति । स्थानाम् । जयताम् । एतु । घोषः ॥ उप । प्रेति । इत । जयत । नरः । स्थिराः ।

www.vedavms.in

वः । सन्तु । बाहवः ॥ इन्द्रः । वः । शर्म । यच्छतु । अनाधृष्या

इत्यना – धृष्याः । यथा । असथ ॥ अवसृष्टेत्यव – सृष्टा । परेति ।

पत । शरव्ये । ब्रह्मसण्शितेति ब्रह्म-सण्शिता ॥ गच्छ । अमित्रान् ।

प्रेति । 19 (50)

TS 4.6.4.5

विश मैषां कञ्चनोच्छिषः॥

मर्माणि ते वर्मभि श्रष्ठादयामि सोमस्त्वा राजा अमृतेनाभि वस्तां।

उरोर्वरीयो वरिवस्ते अस्तु जयन्तं त्वामनु मदन्तु देवाः॥

यत्र बाणाः संपतन्ति कुमारा विशिखा इव।

इन्द्रो नस्तत्र वृत्रहा विश्वाहा शर्म यच्छतु॥ 20

TS 4.6.4.5 - Padam

विश् । मा । एषाम् । कम् । चन । उदिति । शिषः ॥ मर्माणि । ते । वर्मभिरिति वर्म-भिः । छादयामि । सोमः । त्वा । राजा । अमृतेन । अभीति । वस्ताम् ॥ उरोः । वरीयः । वरिवः । ते । अस्तु । । जयन्तम् । त्वाम् । अन्विति । मदन्तु । देवाः ॥ यत्र । बाणाः ।

संपतन्तीति सं – पतन्ति । कुमाराः । विशिखा इति वि – शिखाः । इव ॥ इन्द्रः । नः । तत्र । वृत्रहेति वृत्र – हा । विश्वाहेति विश्व – हा । शर्म । यच्छतु ॥ 20 (40) (दीया – दायों – जयन्त्व – मित्रान् प्र – चत्वारिष्शच्च) (४४) TS 4.6.5.1 प्राचीमनु प्रदिशं प्रेहि विद्वानग्नेरग्ने पुरोअग्निर्भवेह । विश्वा आशा दीद्यांनो वि भाह्यूर्जं नो धेहि द्विपदे चतुष्पदे ॥ क्रमद्ध्वमग्निना नाकमुख्य एं हस्तेषु बिभ्रतः। दिवः पृष्ठ एं सुवर्गत्वा मिश्रा देवेभिराद्ध्वं ॥ पृथिव्या अहमुदन्तरिक्ष-माऽरुह-मन्तरिक्षाद् दिवमाऽरुहं। दिवो नाकस्य पृष्ठाथ् सुवर्ज्योतिरगा [] 21 **TS 4.6.5.1 - Padam** प्राचीम् । अन्विति । प्रदिशमिति प्र-दिशम् । प्रेति । इहि । विद्वान् । अग्नेः । अग्ने । पुरोअग्निरिति पुरः – अग्निः । भव । इह ॥ ॥ ॥ । विश्वाः । आशाः । दीद्यानः । वीति । भाहि । ऊर्जम् । नः । धेहि । द्विपद इति द्वि – पदे । चतुष्पद इति चतुः – पदे ॥ क्रमद्ध्वम् ।

अग्निना । नाकम् । उख्यम् । हस्तेषु । बिभ्रतः ॥ दिवः । पृष्ठम् । सुवः । गृत्वा । मिश्राः । देवेभिः । आद्ध्वम् ॥ पृथिव्याः । अहम् । उदिति । अन्तरिक्षम् । एति । अरुहम् । अन्तरिक्षात् । दिवम् । एति । अरुहम् ॥ उति । ज्योतिः । अरुहम् ॥ दिवः । नाकस्य । पृष्ठात् । सुवः । ज्योतिः ।

अगाम् । 21 (50)

TS 4.6.5.2

महं॥
सुवर्यन्तो नापेक्षन्त आ द्याण् रोहन्ति रोदसी।
यज्ञं ये विश्वतोधारण् सुविद्याण्सो वितेनिरे॥
अग्ने प्रेहि प्रथमो देवयतां चक्षुर्देवानामृत मर्त्यानां।
इयक्षमाणा भृगुभिः सजोषाः सुवर्यन्तु यजमानाः स्वस्ति॥
नक्तोषासा समनसा विरूपे धापयेते शिशुमेकण् समीची।
वावा क्षामा रुक्मो अन्तर्वि भाति देवा अग्निं धारयन् द्रविणोदाः॥
अग्ने सहस्राक्ष – [] 22

TS 4.6.5.2 - Padam

अहम् ॥ सुवः । यन्तः । न । अपेति । ईक्षन्ते । एति । द्याम् । रोहन्ति । रोदसी इति ॥ यज्ञम् । ये । विश्वतोधारमिति विश्वतः – धारम् । सुविद्वाण्स इति सु – विद्वाण्सः । वितेनिर इति वि – तेनिरे ॥ अग्ने । प्रेति । इहि । प्रथमः । देवयतामिति देव – यताम् । चक्षुः । देवानाम् । उत । मर्त्यानाम् ॥ इयक्षमाणाः । भृगुभिरिति भृगु – भिः । सजोषा इति स–जोषाः । सुवः । यन्तु । यजमानाः । स्वस्ति ॥ नक्तोषासा । समनसेति स – मनसा । विरूपे इति वि – रूपे । धापयेते इति । शिशुम् । एकम् । समीची इति ॥ द्यावा । क्षाम । रुक्मः । अन्तः । वीति । भाति । देवाः । अग्निम् । धारयन्न् । द्रविणोदा इति द्रविणः – दाः ॥ अग्नें। सहस्राक्षेतिं सहस्र – अक्ष। 22 (50)

TS 4.6.5.3

शतमूर्द्धञ्छतं ते प्राणाः सहस्रमपानाः ।

त्व ् साहस्रस्य राय ईशिषे तस्मै ते विधेम वाजाय स्वाहा ॥

सुपर्णोऽसि गुरुत्मान् पृथिव्या ् सीद पृष्ठे पृथिव्याः

सींद भासाऽ * न्तरिक्षमा पृण ज्योतिषा दिवमुत्तभान तेजसा दिश उद् दृ७्ह ॥ आजुह्वांनः सुप्रतींकः पुरस्तादग्ने स्वां योनिमा सींद साद्ध्या । अस्मिन्थ्-सधस्थे अद्ध्युत्तरस्मिन् विश्वे देवा - [] 23 TS 4.6.5.3 - Padam शतमूर्द्धन्निति शत – मूर्द्धन्न् । शतम् । ते । प्राणा इति प्र–अनाः । सहस्रम् । अपाना इत्यप – अनाः ॥ त्वम् । साहस्रस्यं । रायः । ईशिषे । तस्मै । ते । विधेम । वाजाय । स्वाहा ॥ सुपर्ण इति सु-पर्णः । असि । गरुत्मान् । पृथिव्याम् । सीद । पृष्ठे । पृथिव्याः । सीद । भासा । अन्तरिक्षम् । एति । पृण । ज्योतिषा । दिवम् । <mark>उदिति । स्तभान</mark> । तेजसा । दिशः । उदिति । दृ⊍्ह ॥ आजुह्वान इत्या – जुह्वानः । सुप्रतीक इति सु – प्रतीकः । पुरस्तात् । अग्ने । स्वाम् । योनिम् । एति । सीद । साद्ध्या ॥ अस्मिन्न् । सधस्थ इति सध – स्थे । अधीति । उत्तरस्मिन्नित्युत् – तरस्मिन्न् । विश्वे । देवाः । 23 (50)

TS 4.6.5.4

यजमानश्च सीदत ॥

प्रेच्छो अग्ने दीदिहि पुरो नो ऽजस्या सूर्म्या यिवष्ठ ।

त्वा ् शश्चन्त उप यन्ति वाजाः ॥

विधेम ते परमे जन्मन्नग्ने विधेम स्तोमैरवरे स्थस्थे ।

यस्माद्—योने—हदारिथा यजे तं प्र त्वे ह्वी ्षि जुहुरे सिमिद्धे ॥

ता ् सिवतुर्वरेण्यस्य चित्रामाऽहं वृणे सुमृतिं विश्वजन्यां ।

यामस्य कण्वो अदुहृत् प्रपीना ् सहस्रधारां — [] 24

TS 4.6.5.4 - Padam

यजंमानः । च । सीदत ॥ प्रेब्ध इति प्र – इद्धः । अग्ने । दीदिहि । पुरः । नः । अजस्रया । सूर्म्या । यविष्ठ ॥ त्वाम् । राश्वन्तः । उपेति । यन्ति । वाजाः ॥ विधेम । ते । परमे । जन्मन्न् । अग्ने । विधेम । न् । स्तोमैः । अवरे । सधस्थ इति सध – स्थे ॥ यस्मात् । योनेः । उदारिथेत्युत् – आरिथ । यजे । तम् । प्रेति । त्वे इति । हवी ्षि । जुहुरे । समिद्ध इति सं – इद्धे ॥ ताम् । स्वितुः । वरेण्यस्य । चित्राम् । एति । अहम् । वृणे । सुमितिमिति सु – मितिम् ।

विश्वजन्यामिति विश्व – जन्याम् ॥ याम् । अस्य । कण्वः । अदुहत् । प्रपीनामिति प्र-पीनाम् । सहस्रधारामिति सहस्र – धाराम् । 24 (50)

TS 4.6.5.5

पयसा महीं गां ॥

सप्त ते अग्ने समिधः सप्त जिह्वाः सप्तर्षयः सप्त धाम प्रियाणि ।

सप्त होत्राः सप्तधा त्वा यजन्ति सप्त योनीरा पृणस्वा घृतेन ॥

ईदृङ् चान्यादृङ् चैतादृङ् च प्रतिदृङ् च मितश्च संमितश्च सभराः ॥

__ । __ । सत्यश्चर्तपाश्चात्य्रहाः ॥ **25**

TS 4.6.5.5 - Padam

पयसा । महीम् । गाम् ॥ सप्त । ते । अग्ने । समिध् इति
सम् – इधः । सप्त । जिह्वाः । सप्त । ऋषयः । सप्त । धाम ।

प्रियाणि ॥ सप्त । होत्राः । सप्तधेति सप्त – धा । त्वा । यजन्ति ।
सप्त । योनीः । एति । पृणस्व । घृतेन ॥ ईदृङ् । च । अन्यादृङ् ।

शुक्रज्योतिश्च चित्रज्योतिश्च सत्यज्योतिश्च ज्योतिष्मा ७ श्च

```
च। एतादृङ्। च। प्रतिदृङ्किःति प्रति – दृङ्। च। मितः। च।
संमित इति सं – मितः। च। सभरा इति स – भराः॥
शुक्रज्योतिरिति शुक्र-ज्योतिः । च । चित्रज्योतिरिति चित्र-ज्योतिः ।
च । सत्यज्योतिरिति सत्य – ज्योतिः । च । ज्योतिष्मान् । च ।
सत्यः । च । ऋतपा इत्यृत-पाः । च ।
अत्यर्हा इत्यति – अर्हाः ॥ 25 (50)
TS 4.6.5.6
ऋतजिच्च सत्यजिच्च सेनजिच्च सुषेणश्चान्त्यमित्रश्च
द्रेअमित्रश्च गणः॥
र्इदृक्षास एतादृक्षास <del>ऊ</del> षु णः सदृक्षासः प्रतिसदृक्षास एतन ।
मितासश्च संमितासश्च न ऊतये सभरसो मरुतो यज्ञे अस्मिन्निन्द्रं
दैवीर्विशो मरुतोऽनुवर्त्मानो () यथेन्द्रं दैवीर्विशो मरुतोऽनुवर्त्मान
एविममं यजमानं दैवीश्च विशो मानुषीश्चानुवर्त्मानो भवन्तु ॥ 26
```

TS 4.6.5.6 - Padam

ऋतजिदित्यृत – जित्। च। सत्यजिदिति सत्य – जित्। च। सेनजिदिति सेन - जित्। च। सुषेण इति सु - सेनः। च। अन्त्यमित्र इत्यन्ति-अमित्रः । च । दूरेअमित्र इति दूरे – अमित्रः । च । गणः ॥ ऋतः । च । सत्यः । च । ध्रुवः । च । धरुणः । च । थर्ता । च । विधर्तेति वि – धर्ता । च । विधारय इति वि–धारयः ॥ ईद्रक्षांसः । एतादृक्षांसः । उ । स्विति । नः । सदृक्षांसः । प्रतिसदृक्षास इति प्रति – सदृक्षासः । एति । इतन ॥ मितासः । च । संमितास इति सं – मितासः । च । नः । ऊतये । सभरस इति स – भरसः । मरुतः । यज्ञे । अस्मिन्न् । इन्द्रम् । दैवीः । विशः । मरुतः । अनुवर्त्मान इत्यनु – वर्त्मानः () । यथा । इन्द्रम् । दैवीः । विशः । मरुतः । अनुवर्त्मान इत्यनु – वर्त्मानः । एवम् । इमम् । यजमानम् । दैवीः । च । विशः । मानुषीः । च । अनुवर्त्मान इत्यनु – वर्त्मानः । भवन्तु ॥ 26 (66)

TS 4.6.6.1

जीमूतस्येव भवति प्रतीकं यद् – वर्मी याति समदामुपस्थे।
जीमूतस्येव भवति प्रतीकं यद् – वर्मी याति समदामुपस्थे।
अनाविद्धया तनुवा जय त्व ए स त्वा वर्मणो मिहमा पिपर्तु॥
धन्वना गा धन्वना ऽऽजिं जयेम धन्वना तीव्राः समदो जयेम।
धनुः शत्रोरपकामं कृणोति धन्वना सर्वाः प्रदिशो जयेम॥
वक्ष्यन्तीवेदा गनीगन्ति कर्णं प्रिय ए सखायं परिषस्वजाना।
योषेव शिङ्के वितता ऽधि धन्वन् – [] 27

TS 4.6.6.1 - Padam

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – चतुर्थकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः
```

```
प्रदिश इति प्र – दिशः । जयेम ॥ वक्ष्यन्ती । इव । इत् । एति ।
गनीगन्ति । कर्णम् । प्रियम् । सखायम् ।
परिषस्वजानेति परि – सस्वजाना ॥ योषा । इव । शिङ्के ।
विततेति वि – तता । अधीति । धन्वन्न् । 27 (50)
TS 4.6.6.2
ज्<mark>या इय</mark>् समने पारयन्ती ॥
ते आचरन्ती समनेव योषा मातेव पुत्रं बिभृतामुपस्थे।
अप रात्रून्. विद्ध्यता एं संविदाने आर्ली इमे विष्फुरन्ती अमित्रान् ॥
बह्वीनां पिता बहुरस्य पुत्रश्चिश्चा कृणोति समना ऽवगत्य ।
इषुधिः सङ्काः पृतनाश्च सर्वाः पृष्ठे निनन्द्रो जयति प्रसूतः ॥
रथे तिष्ठन् नयति वाजिनः पुरो यत्रयत्र कामयते सुषारथिः।
अभीशूनां महिमानं - [ ] 28
TS 4.6.6.2 - Padam
ज्या । इयम् । समने । पारयन्ती ॥ ते इति । आचरन्ती
इत्या – चरन्ती । समना । इव । योषा । माता । इव । पुत्रम् ।
```

बिभृताम् । उपस्थ इत्युप – स्थे ॥ अपेति । शत्रून् । विद्ध्यताम् । संविदाने इति सं – विदाने । आर्ली इति । इमे इति । विष्फुरन्ती इति वि–स्फुरन्ती । अमित्रान् ॥ बह्वीनाम् । पिता । बहुः । अस्य । पुत्रः । चिश्चा । कृणोति । समना । अवगत्येत्यव – गत्य ॥ इषुधिरितीषु – धिः । सङ्काः । पृतनाः । च । सर्वाः । पृष्ठे । निनद्ध इति नि – नद्धः । जयति । प्रसूत इति प्र – सूतः ॥ रथे । तिष्ठन् । नयति । वाजिनः । पुरः । यत्रयत्रेति यत्र–यत्र । कामयते । सुषारथिरिति सु – सारथिः ॥ अभीशूनाम् । महिमानम् । 28 (50) TS 4.6.6.3 पनायत मनः पश्चादन् यच्छन्ति रञ्मयः ॥ तीव्रान् घोषान् कृण्वते वृषपाणयोऽश्वा रथेभिः सह वाजयन्तः । ा । ॥ अवक्रामन्तः प्रपदैरमित्रान् क्षिणन्ति रात्रू ्-रनपव्ययन्तः ॥ रथवाहन एं हविरस्य नाम यत्राऽऽ∗युधं निहितमस्य वर्म । तत्रा रथमुपं शग्म एं संदेम विश्वाहा वय एं सुमनस्यमानाः॥ स्वादुष एसदः पितरो वयोधाः कृच्छ्रेश्रितः शक्तीवन्तो गभीराः ।

TS 4.6.6.3 - Padam

पनायत । मनः । पश्चात् । अन्विति । यच्छन्ति । रञ्मयः ॥ तीव्रान् । । । । घोषान् । कृण्वते । वृषपाणय इति वृष-पाणयः । अश्वाः । रथेभिः । सह । वाजयन्तः ॥ अवक्रामन्त इत्यव – क्रामन्तः । प्रपदैरिति प्र – पदैः । अमित्रान् । क्षिणन्ति । शत्रून् । अनपव्ययन्त इत्यनप – व्ययन्तः ॥ रथवाहनमिति रथ-वाहनम् । हविः । अस्य । नाम । यत्र । आयुधम् । निहितमिति नि – हितम् । अस्य । वर्म ॥ । ॥ । तत्र । रथम् । उपेति । शग्मम् । सदेम । विश्वाहेति विश्वा – अहा । वयम् । सुमनस्यमाना इति सु – मनस्यमानाः ॥ स्वादुष एसद इति स्वादु – सण्सदः । पितरः । वयोधा इति वयः – धाः । कृच्छ्रेश्रित इति कृच्छ्रे – श्रितः । शक्तीवन्त इति शक्ति – वन्तः । गभीराः ॥ चित्रसेना इति चित्र – सेनाः । इषुंबला इतीषुं – बलाः ।

अमृद्धाः । सतोवीरा इति सतः – वीराः । उरवः । व्रातसाहा इति व्रात – साहाः ॥ ब्राह्मणासः । 29 (50) TS 4.6.6.4 पितरः सोम्यांसः शिवे नो द्यावापृथिवी अनेहसा । पूषा नः पातु दुरितादृतावृधो रक्षा मार्किर्नो अघरा एस ईशत ॥ सुपर्णं वस्ते मृगो अस्या दन्तो गोभिः सन्नद्धा पतित प्रसूता। यत्रा नरः सं च वि च द्रवन्ति तत्रास्मभ्यमिषवः शर्म य ्सन्न् ॥ ऋजीते परि वृङ्ग्धि नो ऽञ्चमा भवतु नस्तन्ः। सोमो अधि ब्रवीत नो ऽदितिः - [] 30 TS 4.6.6.4 - Padam पितरः । सोम्यासः । शिवे इति । नः । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । अनेहसा ॥ पूषा । नः । पातु । दुरितादिति दुः – इतात् । ऋतावृध इत्यृत – वृधः । रक्ष । मािकः । नः । अघश्य इत्यघ – श्रथ्सः । ईशत ॥ सुपर्णमिति सु – पर्णम् । वस्ते । मृगः । अस्याः । दन्तः । गोभिः । सन्नब्धेति सं – नब्धा । पतित । प्रसूतेति प्र – सूता ॥ यत्र । नरः । समिति । च । वीति ।

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – चतुर्थकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः
```

च । द्रवन्ति । तत्रं । अस्मभ्यमित्यस्म – भ्यम् । इषवः । शर्मं । य प्सन्न् ॥ ऋजीते । परीति । वृङ्ग्धि । नः । अञ्मा । भवतु । नः । तन्ः ॥ सोमः । अधीति । ब्रवीतु । नः । अदितिः । 30 (50) TS 4.6.6.5 शर्म यच्छतु ॥ आ जङ्घन्ति सान्वेषां जघना 💇 उप जिघ्नते । अश्वाजिन प्रचेतसो ऽश्वान्थ् समथ्सु चोदय ॥ । । । । अहिरिव भोगैः पर्येति बाहुं ज्याया हेतिं परिबाधमानः । हस्तघ्नो विश्वा वयुनानि विद्वान् पुमान् पुमां एसं परि पातु विश्वतः ॥ । । । । । । वनस्पते वीड्वङ्गो हि भूया अस्मथ्सखा प्रतरणः सुवीरः । गोभिः सन्नद्धो असि वीडयस्वाऽऽस्थाता ते जयतु जेत्वानि ॥ दिवः पृथिव्याः पर्यो – [] 31 TS 4.6.6.5 - Padam र्गम । यच्छतु ॥ एति । जङ्घन्ति । सानु । एषाम् । जघनान् । उपेति । जिघ्नते ॥ अश्वाजनीत्यश्व – अजिन । प्रचेतस इति प्र – चेतसः ।

अश्वान् । समिथ्स्वितं समत् – सु । चोदय ॥ अहिः । इव । भोगैः । परीति । एति । बाहुम् । ज्यायाः । हेतिम् । परिबाधमान इति परि – बाधमानः ॥ हस्तघ्न इति हस्त – घनः । । । । । । । विश्वः । अस्मथ्सखेत्यस्मत् – सखा । प्रतरण इति प्र – तरणः । सुवीर इति सु – वीरः ॥ गोभिः । सन्नद्ध इति सं – नद्धः । असि । वीडयस्व । आस्थातेत्या – स्थाता । ते । जयतु । जेत्वानि ॥ दिवः । पृथिव्याः । परीति । 31 (50) TS 4.6.6.6 -ज उद्भृतं वनस्पतिभ्यः पर्याभृत ए सहः। ा । । । । । अपामोज्मानं परि गोभिरावृतमिन्द्रस्य वज्र ए हविषा रथं यज ॥ इन्द्रस्य वज्रो मरुतामनीकं मित्रस्य गर्भो वरुणस्य नाभिः। । । । सेमां नो हव्यदातिं जुषाणो देव रथ प्रति हव्या गृभाय ॥

TS 4.6.6.6 - Padam

ओजः । उद्धृतमित्युत् – भृतम् । वनस्पतिभ्य इति वनस्पति-भ्यः । परिति । आभृतमित्या – भृतम् । सहः ॥ अपाम् । ओज्मानम् । परिति । गोभिः । आवृतमित्या-वृतम् । इन्द्रस्य । वज्रम् । हृविषा । एथम् । यज् ॥ इन्द्रस्य । वज्रः । मरुताम् । अनीकम् । मित्रस्य । गर्भः । वरुणस्य । नाभिः ॥ सः । इमाम् । नः । हृव्यदातिमिति हृव्य – दातिम् । जुषाणः । देव । रथ । प्रतिति । हृव्या । गृभाय ॥ उपेति । श्वासय । पृथिवीम् । उत । द्वाम् । पुरुत्रेति पुरु – त्रा । ते । मनुताम् । विष्ठितमिति वि – स्थितम् । जगत् ॥ सः । दुन्दुभे । सजूरिति स – जूः । इन्द्रेण । देवैः । दूरात् । 32 (50)

TS 4.6.6.7

```
पद पाठे (वाक्य सहित) – चतुर्थकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः
```

अप प्रोथ दुन्दुभे दुच्छुना ए इत इन्द्रस्य मुष्टिरिस वीडयस्व ॥ आ उमूरज प्रत्यावर्तयेमाः केतुमद् दुन्दुभिर् वावदीति । समश्चेपर्णाश्चरन्ति नो नरोऽस्माकमिन्द्र रथिनो जयन्तु ॥ 33 TS 4.6.6.7 - Padam दवीयः । अपेति । सेध । रात्रून् ॥ एति । क्रन्दय । बलम् । ओजः । नः । एति । धाः । निरिति । स्थिनिहि । दुरितेति दुः – इता । बाधमानः ॥ अपेति । प्रोथ । दुन्दुभे । दुच्छुनान् । इतः । इन्द्रस्य । मुष्टिः । असि । वीडयस्व ॥ एति । अमूः । अज । प्रत्यावर्तयेति प्रति – आवर्तय । इमाः । केतुमदिति केतु – मत् । दुन्दुभिः । वावदीति ॥ समिति । अश्वपर्णा इत्यश्च-पर्णाः । चरन्ति । नः । नरः । अस्माकम् । इन्द्र । रथिनः । जयन्तु ॥ 33 (41) (धन्वन् – महिमानं – ब्राह्मणासो – ऽदितिः – पृथिव्याः परि – दूरा – देकचत्वारिएशच्च) (A6) TS 4.6.7.1

यमेन दत्तं त्रित एनमायुनगिन्द्र एणं प्रथमो अद्ध्यतिष्ठत् ।

गन्धर्वो अस्य रञ्चाम—गृभ्णाथ् सूरादश्वं वसवो निरतष्ट ॥

असि यमो अस्यादित्यो अर्वन्नसि त्रितो गृहोन व्रतेन ।

असि सोमेन समया विपृक्त — [] 34

TS 4.6.7.1 - Padam

यत् । अक्रन्दः । प्रथमम् । जायमानः । उद्यक्तित्युत् –यत् । समुद्रात् । उत । वा । पुरीषात् ॥ रुयेनस्य । पक्षा । हरिणस्य । बाहू इति । उपस्तुत्यमित्युप – स्तुत्यम् । महि । जातम् । ते । अर्वत्र् ॥ यमेन । दत्तम् । त्रितः । एनम् । आयुनक् । इन्द्रः । एनम् । प्रथमः । अधीति । अतिष्ठत् ॥ गन्धर्वः । अस्य । र्रानाम् । अगृभ्णात् । स्रात् । अश्वम् । वसवः । निरिति । अतष्ट ॥ असि । यमः । असि । जादित्यः । अर्वत्र् । असि । त्रितः । गृह्येन । व्रतेन ॥ असि । सामेन । समया । विपृक्त इति वि – पृक्तः । 34 (50)

```
TS 4.6.7.2
आहुस्ते त्रीणि दिवि बन्धनानि ॥
त्रीणि त आहुर्दिवि बन्धनानि त्रीण्यपसु त्रीण्यन्तः संमुद्रे ।
उतेव मे वरुण इछन्थ्स्यर्वन्. यत्रा त आहुः परमं जिनत्रं ॥
इमा ते वाजिन्नवमार्जनानीमा शफाना एं सनितुर्निधाना ।
अत्रा ते भद्रा रंशना अपश्यमृतस्य या अभिरक्षन्ति गोपाः ॥
आत्मानं ते मनसा ऽऽरादंजाना-मवो दिवा - [ ] 35
TS 4.6.7.2 - Padam
आहुः । ते । त्रीणि । दिवि । बन्धनानि ॥ त्रीणि । ते । आहुः । दिवि ।
बन्धनानि । त्रीणि । अफ्स्वत्यप् – सु । त्रीणि । अन्तः । समुद्रे ॥
उत । इव । मे । वरुणः । छन्थ्स । अर्वन्न् । यत्र । ते । आहुः ।
परमम् । जनित्रम् ॥ इमा । ते । वाजिन्न् ।
अवमार्जनानीत्यव – मार्जनानि । इमा । राफानाम् । सनितुः ।
। ।
निधानेति नि – धाना ॥ अत्र । ते । भद्राः । रशनाः । अपश्यम् ।
ऋतस्य । याः । अभिरक्षन्तीत्यभि – रक्षन्ति ।
```

गोपा इति गो – पाः ॥ आत्मानम् । ते । मनसा । आरात् । अजानाम् । अवः । दिवा । 35 (50) TS 4.6.7.3 पतयन्तं पतङ्गं । शिरो अपश्यं पथिभिः सुगेभि-ररेणुभिर्जेहमानं पतित्र ॥ अत्रा ते रूपमुत्तममपश्यं जिगीषमाण-मिष आ पदे गोः। यदा ते मर्तो अनु भोगमानडादिद् ग्रसिष्ठ ओषधीरजीगः॥ अनु त्वा रथो अनु मर्यो अर्वन्ननु गावोऽनु भगः कनीनां। ा । । । । । । अनु व्रातासस्तव संख्यमीयुरनु देवा मिमरे वीर्यं – [] 36 **TS 4.6.7.3 - Padam**

पतयन्तम् । पतङ्गम् ॥ शिरः । अपश्यम् । पथिभिरिति पथि – भिः ।
सुगेभिरिति सु – गेभिः । अरेणुभिरित्यरेणु – भिः । जेहमानम् ।
पतित्र ॥ अत्र । ते । रूपम् । उत्तमिन्युत् – तमम् । अपश्यम् ।
जिगीषमाणम् । इषः । एति । पदे । गोः ॥ यदा । ते । मर्तः ।
अन्विति । भोगम् । आनट् । आत् । इत् । ग्रसिष्ठः । ओषधीः ।

अजीगः ॥ अन्विति । त्वा । रथः । अन्विति । मर्यः । अर्वन्न् । अन्विति । गावः । अन्विति । भगः । क्रनीनाम् ॥ अन्विति । व्रातासः । तव । सुख्यम् । ईयुः । अन्विति । देवाः । मिमरे । वीर्यम् । 36 (50)

TS 4.6.7.4

ते ॥

हिरण्यशृङ्गो ऽयो अस्य पादा मनोजवा अवर इन्द्र आसीत्।
देवा इदस्य हिवरद्यमायन् यो अर्वन्तं प्रथमो अद्ध्यतिष्ठत् ॥
ईर्मान्तासः सिलिकमद्ध्यमासः स्ण् शूरणासो दिव्यासो अत्याः।
हण्सा इव श्रेणिशो यतन्ते यदाक्षिषुर्दिव्य-मज्ममश्चाः॥
तव शरीरं पतियष्णवर्वन् तव चित्तं वात इव धजीमान्।
तव शृङ्गाणि विष्ठिता पुरुत्राऽरण्येषु जर्भुराणा चरन्ति॥
उप - [] 37

TS 4.6.7.4 - Padam

इत् । अस्य । हविरद्यमिति हविः – अद्यम् । आयन् । यः । । । । । अर्ध्यितिष्ठदित्यिधि – अतिष्ठत् ॥ ईर्मान्तास इतीर्म-अन्तासः । सिलिकमद्ध्यमास इति सिलिक-मद्ध्यमासः । । । । ॥ समिति । शूरणासः । दिव्यासः । अत्याः ॥ हर्साः । इव । श्रेणिश इति श्रेणि – ज्ञाः । यतन्ते । यत् । आक्षिषुः । दिव्यम् । अज्मम् । अश्वाः ॥ तव । शरीरम् । पतयिष्णु । अर्वन्न् । तव । चित्तम् । वातः । इव । ध्रजीमान् ॥ तव । शृङ्गाणि । विष्ठितेति वि – स्थिता । पुरुत्रेति प्र – त्रा । अरण्येषु । जर्भुराणा । चरन्ति ॥ उप । 37 (50) TS 4.6.7.5 प्रागाच्छसनं वाज्यवी देवद्रीचा मनसा दीद्ध्यानः । अजः पुरो नीयते नाभिरस्यानु पश्चात् कवयो यन्ति रेभाः ॥ ा । । । उप प्रागात् परमं वथ् सधस्थमर्वा ए अच्छा पितरं मातरं च । अद्या देवान् जुष्टतमो हि गम्या अथाऽऽ शास्ते दाशुषे वार्याणि ॥ 38

TS 4.6.7.5 - Padam

प्रेति । अगात् । शसनम् । वाजी । अर्वा । देवद्रीचेति देव-द्रीचा । मनसा । दीद्ध्यानः ॥ अजः । पुरः । नीयते । नाभिः । अस्य । अन्विति । पश्चात् । कवयः । यन्ति । रेभाः ॥ उप । प्रेति । अगात् । परमम् । यत् । सधस्थमिति सध – स्थम् । अर्वान् । अच्छं । पितरम् । मातरम् । च ॥ अद्य । देवान् । जुष्टतम इति जुष्ट – तमः । हि । गम्याः । अथं । एति । शास्ते । दाशुषे । वार्याणि ॥ 38 (39) ' (विपृक्तो - दिवा - वीर्य - मुपै - कान्नचत्वारिण्शच्च) (A7) TS 4.6.8.1 मा नो मित्रो वरुणो अर्यमा ऽऽयुरिन्द्र ऋभुक्षा मरुतः परि ख्यन् । यद्-वाजिनो देवजातस्य सप्तेः प्रवक्ष्यामो विदर्थे वीर्याणि ॥ यन्निर्णिजा रेक्णसा प्रावृतस्य रातिं गृभीतां मुखतो नयन्ति । स्प्राङजो मेम्यद् विश्वरूप इन्द्रापूष्णोः प्रियमप्येति पार्थः ॥ एष च्छागः पुरो अश्वेन वाजिना पूष्णो भागो नीयते विश्वदेव्यः । अभिप्रियं यत् पुरोडाशमर्वता त्वष्टे - [] 39

TS 4.6.8.1 - Padam

मा । नः । मित्रः । वरुंणः । अर्यमा । आयुः । इन्द्रः । ऋभुक्षा देवजातस्येति देव – जातस्य । सप्तेः । प्रवक्ष्याम इति प्र – वक्ष्यामः । विद्ये । वीर्याणि ॥ यत् । । । । निर्णिजेति निः – निजा । रेक्णसा । प्रावृतस्य । रातिम् । गृभीताम् । मुखतः । नयन्ति ॥ सुप्राङिति सु – प्राङ् । अजः । मेम्यत् । । विश्वरूप इति विश्व – रूपः । इन्द्रापूष्णोरितीन्द्रा-पूष्णोः । प्रियम् । । । । । । । । । । । । । अपीति । एति । पाथः ॥ एषः । छागः । पुरः । अश्वेन । वाजिना । पूष्णः । भागः । नीयते । विश्वदेव्य इति विश्व – देव्यः ॥ । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ अभिप्रियमित्यभि – प्रियम् । यत् । पुरोडाशम् । अर्वता । त्वष्टा । इत् । 39 (50) TS 4.6.8.2 -देन ् सौश्रवसाय जिन्वति ॥

यद्धविष्यमृतुशो देवयानं त्रिमीनुषाः पर्यश्वं नयन्ति ।

TS 4.6.8.2 - Padam

एनम् । सौश्रवसाय । जिन्वति ॥ यत् । हिविष्यम् । ऋतुश $\frac{1}{2}$ द्वयानमिति देव - यानम् । त्रिः । मानुषाः । परीति । अश्वम् । नयन्ति ॥ अत्र । पूष्णः । प्रथमः । भागः । एति । यज्ञम् । देवेभ्यः । प्रतिवेदयिति प्रति - वेदयत्र् । अजः ॥ होता । अद्ध्वर्युः । आवया इत्या - वयाः । अग्निमिन्ध इत्यग्निं - इन्धः । प्रावग्राभ इति ग्राव - ग्राभः । उत । श्रष्टस्ता । सुविप्र इति - स्वप्रः ॥ तेन । यज्ञेन । स्वरंकृतेनेति सु - अरंकृतेन । स्वष्रेनेति सु - इष्टेन । वक्षणाः । पिते । पृणद्ध्वम् ॥ यूपव्रस्का इति यूप - वाहाः ।

TS 4.6.8.3

तेषा-मभिगूर्तिर्न इन्वतु ॥

उप प्रागाथ् सुमन्मे ऽधायि मन्म देवानामाञ्चा उप वीतपृष्ठः ।

अन्वेनं विप्रा ऋषयो मदन्ति देवानां पुष्टे चकृमा सुबन्धुं ॥

यद्-वाजिनो दाम सन्दानमर्वतो या शीर्.षण्या रञ्चा रज्जुरस्य ।

यद्-वा घास्य प्रभृतमास्ये तृण्ण् सर्वा ता ते अपि देवेष्वस्तु ॥

यदश्चस्य क्रविषो – [] 41

TS 4.6.8.3 - Padam

अर्वतः । या । शीर्.षण्या । रशना । रज्जुः । अस्य ॥ यत् । वा । घ ।
अस्य । प्रभृतमिति प्र – भृतम् । आस्ये । तृणम् । सर्वा । ता । ते ।
अपीति । देवेषु । अस्तु ॥ यत् । अश्वस्य । क्रविषः । 41 (50)

TS 4.6.8.4

मिक्षिका ऽऽश् यद्-वा स्वरौ स्विधतौ रिप्तमस्ति ।

यद्धस्तयोः शिमतुर्यन्नखेषु सर्वा ता ते अपि देवेष्वस्तु ॥

यदूवद्ध्यमुदरस्यापवाति य आमस्य क्रविषो गन्धो अस्ति ।

सुकृता तच्छमितारः कृण्वन्तूत मेध्र् शृतपाकं पचन्तु ॥

यत् ते गान्नादिगना पच्यमानादिभि शूलं निहतस्यावधावित ।

मा तद्-भूम्यामा श्रिष ()-न्मा तृणेषु देवेभ्यस्तदुशद्भ्यो गतमस्तु ॥ 42

TS 4.6.8.4 - Padam

मिक्षिका। आशे। यत्। वा। स्वरौ। स्विधताविति स्व – धितौ।

रिप्तम्। अस्ति॥ यत्। हस्तयोः। शमितुः। यत्। नखेषु। सर्वा।

ता। ते। अपीति। देवेषु। अस्तु॥ यत्। ऊवद्ध्यम्। उदरस्य।

अपवातीत्यप – वाति। यः। आमस्य। क्रविषः। गन्धः। अस्ति॥

```
सुकृतेति सु – कृता । तत् । शमितारः । कृण्वन्तु । उत । मेधम् ।
श्वाचा । । । । । । । । । यत् । ते । गात्रात् । रावन्तु ॥ यत् । ते । गात्रात् ।
अग्निना । पच्यमानात् । अभीति । शूलम् । निहतस्येति
नि – हतस्य । अवधावतीत्यव – धावति ॥ मा । तत् । भूम्याम् ।
एति । श्रिषत् ()। मा। तृणेषु । देवेभ्यः । तत्।
उशद्भ्य इत्युशत् – भ्यः । रातम् । अस्तु ॥ 42 (57)
(इ - दुतो - क्रविषः - श्रिषथ् - सप्त च) (A8)
TS 4.6.9.1
ये वाजिनं परिपञ्चन्ति पक्वं व ईमाहुः सुरभिर्निर्.हरेति ।
ये चार्वतो माण्सभिक्षामुपासत उतो तेषामभिगूर्तिर्न इन्वत् ॥
यन्नीक्षणं मा ७स्पचन्या उखाया या पात्राणि यूष्ण आसेचनानि ।
ऊष्मण्याऽपिधाना चरूणामङ्काः सूनाः परि भूषन्त्यश्चं ॥
। । ।
निक्रमणं निषदनं विवर्तनं यच्च पड्बीशमर्वतः ।
यच्च पपौ यच्च घासिं -[] 43
```

TS 4.6.9.1 - Padam

ये । वाजिनम् । परिपञ्चन्तीति परि-पञ्चन्ति । पक्वम् । ये । ईम् । आहुः । सुरभिः । निरिति । हर । इति ॥ ये । च । अर्वतः । मा ्सभिक्षामिति मा ्स – भिक्षाम् । उपासत इत्युप – आसते । उतो इति । तेषाम् । अभिगूर्तिरित्यभि – गूर्तिः । नः । इन्वतु ॥ यत् । नीक्षणम् । मा⊌स्पचन्याः । उखायाः । या । पात्राणि । यूष्णः । ा ॥ । ॥ ॥ ॥ । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ अपिधानेत्यपि — धाना ॥ अपिधानेत्यपि — धाना ॥ चरूणाम् । अङ्काः । सूनाः । परीति । भूषन्ति । अश्वम् ॥ निक्रमणमिति नि – क्रमणम् । निषदनमिति नि – सदनम् । विवर्तनमिति वि – वर्तनम् । यत् । च । पड्बीशम् । अर्वतः ॥ यत् । च । पपौ । यत् । च । घासिम् । 43 (50) TS 4.6.9.2 जघास सर्वा ता ते अपि देवेष्वस्तु ॥ मा त्वा ऽग्निर्द्ध्वनयिद्-धूमगन्धिर्मोखा भ्राजन्त्यभि विक्त जिर्दे । इष्टं वीतमभिगूर्तं वषट्कृतं तं देवासः प्रति गृभ्णन्त्यश्चं ॥ यदश्चाय वासं उपस्तृणन्त्यंधीवासं या हिरण्यान्यस्मै ।

सन्दानमर्वन्तं पड्बीशं प्रिया देवेष्वा यामयन्ति ॥ यत् ते सादे महसा शुकृतस्य पार्षिया वा कशया – [] 44 **TS 4.6.9.2 - Padam** जघास । सर्वा । ता । ते । अपीति । देवेषु । अस्तु ॥ मा । त्वा । अग्निः । ध्वनयित् । धूमगन्धिरिति धूम – गन्धिः । मा । उखा । भ्राजन्ती । अभीति । विक्त । जिप्नः ॥ इष्टम् । वीतम् । अभिगूर्तमित्यभि – गूर्तम् । वषट्कृतमिति वषट् – कृतम् । तम् । देवासः । प्रतीति । गृभ्णन्ति । अश्वम् ॥ यत् । अश्वाय । वासः । उपस्तृणन्तीत्युप – स्तृणन्ति । अधीवासमित्यधि – वासम् । या । हिरण्यानि । अस्मै ॥ सन्दानमिति सं – दानम् । अर्वन्तम् । पड्बीशम् । प्रिया । देवेषु । एति । यामयन्ति ॥ यत् । ते । सादे । महसा। शूकृतस्येति शू – कृतस्य। पार्ष्णिया। वा। कशया । 44 (50)

TS 4.6.9.3

वा तुतोद ।

सुचेव ता हिविषो अद्ध्वरेषु सर्वा ता ते ब्रह्मणा सूदयामि ॥

चतुस्त्रिण्शद्-वाजिनो देवबन्धोर् वङ्क्री-रश्वस्य स्विधितिः समेति ।

अच्छिद्रा गात्रा वयुना कृणोत परुष्परु-रनुषुष्या वि शस्त ॥

एकस्त्वष्टुरश्वस्या विशस्ता द्वा यन्तारा भवतस्तथर्तुः ।

या ते गात्राणामृतुथा कृणोमि ताता पिण्डानां प्र जुहोम्यग्नौ ॥

मा त्वा तपत् - [] 45

TS 4.6.9.3 - Padam

वा । तुतोदं ॥ स्रुचा । इव । ता । हिवषः । अद्ध्वरेषु । सर्वा । ता ।
ते । ब्रह्मणा । सूदयामि ॥ चतुस्त्रिण्शदिति चतुः – त्रिण्शत् ।
वाजिनः । देवबन्धोरिति देव – बन्धोः । वङ्कीः । अश्वस्य ।
स्विधितिरिति स्व – धितिः । समिति । एति ॥ अच्छिद्रा । गात्रा ।
वयुना । कृणोत । परुष्परुरिति परुः – परुः । अनुघुष्येत्यनु – घुष्य ।
वीति । शस्त ॥ एकः । त्वष्टुः । अश्वस्य । विशस्तेति वि – शस्ता ।
ह्या । यन्तारा । भवतः । तथा । ऋतुः ॥ या । ते । गात्राणाम् ।

त्रुथेत्यृतु – था। कृणोमि। तातेति ता – ता। पिण्डानाम्। प्रेति। जुहोमि। अग्नौ॥ मा। त्वा। तपत्। 45 (50)

TS 4.6.9.4

प्रिय आत्माऽपियन्तं मा स्वधितिस्तनुव आ तिष्ठिपत् ते ।

मा ते गृद्धनु – रिवश्चास्ता ऽतिहाय छिद्रा गात्राण्यसिना मिथू कः ॥

न वा उ – वेतन्प्रियसे न रिष्यसि देवा ए इदेषि पथिभिः सुगेभिः ।

हरी ते युञ्जा पृषती अभूतामुपास्थाद् – वाजी धुिर रासभस्य ॥

सुगव्यं नो वाजी स्विश्वयं पुष्सः पुत्रा उत विश्वापुष ए रियं () ।

अनागास्त्वं नो अदितिः कृणोतु क्ष्मतं नो अश्वो वनता ए

हविष्मान् ॥ 46

TS 4.6.9.4 - Padam

रिष्यसि । देवान् । इत् । एषि । पथिभिरिति पथि – भिः ।
सुगेभिरिति सु – गेभिः ॥ हरी इति । ते । युञ्जा । पृषती इति ।
अभूताम् । उपेति । अस्थात् । वाजी । धुरि । रासभस्य ॥
सुगव्यमिति सु – गव्यम् । नः । वाजी । स्विश्वयमिति
सु – अश्वियम् । पुञ्सः । पुत्रान् । उत । विश्वापुषिमिति
विश्व –पुषम् । रियम् () ॥ अनागास्त्वमित्यनागाः – त्वम् । नः ।
अदितिः । कृणोतु । क्षत्रम् । नः । अश्वः । वनताम् ।
हिविष्मान् ॥ 46 (59)

www.vedavms.in

 Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 9 Anuvaakams :

 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।</td

First and Last Padam of Sixth Prasam of Kaandam 4:
।
(अञ्मन्. – हविष्मान्)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे

चतुर्थ काण्डे षष्टः प्रश्नः समाप्तः ॥

Summary breakup of Padam - in Kaandam 4, Prasnam 6

Particulars		Example (in Pada PaaTam)	No. of Padams as per Pada PaaTam
सामान्य पदानि	Ord	इषे । त्वा । ऊर्जे ।	1782
उपसर्ग पदानि	PRE	एति = (आ+इति) । उपेति = (उप+इति) । प्रेति = (प्र+इति) ।	150
वेष्टन पदानि	PS	उपायवः = उपायव इत्युप - आयवः । बाहुभ्याम् = बाहुभ्यामिति बाहु - भ्याम्) ।	373
प्रग्रह पदानि	PG	ते = (ते इति) । त्वे = (त्वे इति) । चक्षुषी = (चक्षुषी इति) । विष्णो = विष्णो इति ।	18
प्रग्रह वेष्टन पदानि	PGS	अधिषवणे = अधिषवणे इत्यधि - सवने । इन्द्राग्नी = इन्द्राग्नी इतीन्द्र - अग्नी	8
		Total Padams	2331

Details of Panchati and Padam for Kandam 4, Prasanam 6 (TS 4.6)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	5	244
Anuvakam 2	6	309
Anuvakam 3	4	226
Anuvakam 4	5	240
Anuvakam 5	6	316
Anuvakam 6	7	341
Anuvakam 7	5	239
Anuvakam 8	4	207
Anuvakam 9	4	209
Total →	46	2331

Notes:

- 1. Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.
- 2. Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in